

FRANC VITEZ MOČNIK: OB 200-LETNICI NJEGOVEGA ROJSTVA

MARKO RAZPET

Pedagoška fakulteta
Univerza v Ljubljani

Math. Subj. Class. (2010): 01A55, 97A30

Predstavljeno je življenje in delo Franca Močnika v spomin njegove 200-letnice rojstva. Dodanih je nekaj manj znanih podrobnosti o njegovih potomcih.

FRANC VON MOČNIK: ON THE 200TH ANNIVERSARY OF HIS BIRTH

The life and work of Franc Močnik in memory of the 200th anniversary of his birth are presented. Some less well-known details about his descendants are added.

V zavetju cerkljanskih in idrijskih hribov

O dr. Francu vitezu Močniku je pravzaprav težko napisati kaj bistveno novega. Ob njegovih okroglih obletnicah so se različni avtorji že na veliko razpisali, nekateri poljudno, drugi strokovno in strogo znanstveno. Z veseljem ugotavljamo, da so se ob Močnikovi 200-letnici rojstva tudi zunaj Slovenije začeli znova zanimati za njegovo življenje in delo. To je dandanes, ko imamo na voljo svetovni splet in ogromno digitaliziranega materiala v knjižnicah po svetu, veliko lažje kot pred sto leti. Kljub vsemu pa Močnika dobro pozna predvsem le matematična strokovna javnost, marsikdo, čeprav dela v šolstvu, pa še ni slišal zanj. Prav zato najbrž ne bo odveč, če o njem ponovno nekaj povemo. Beseda pa bo za spremembo tekla nekoliko drugače, kot smo navajeni. Predvsem bomo opustili suhoparno navajanje podrobnosti o Močnikovih učbenikih.

Franc Močnik se je rodil 1. oktobra 1814 v Cerknem. Marsikomu žal še vedno ni popolnoma jasno, kje je to. Pogosto ljudje med seboj zamenjujejo krajevna imena *Cerkno*, *Cerknica* in *Cerklje*, ki se podobno pišejo in izgovarjajo. Prav tako prebivalce *Cerkljane* in *Cerkničane*, pa tudi pridevnika *cerkljanski* in *cerkniški*. Zadnje čase je morda Cerkno bolj prepoznavno, saj obstaja *občina Cerkno*, članica številne družine slovenskih občin, znan pa je tudi *Smučarski center Cerkno*. Lahko bi o Cerknem, Cerkljanskem in Cerkljanih zapisali še marsikaj, na kar bi bil Močnik zagotovo ponosen. Cerkljanska občina je bila takrat, ko se je rodil Močnik, med največjimi na Goriškem: štela je okoli 4 000 prebivalcev, brez Šebrelj, ki so spadale v drugo občino (glej [8]). Danes živi v cerkljanski občini okoli 5 000 prebivalcev.